

Nyhetsbrev 1 - juni 2018

MuniComp

- ett forskningsprojekt om ekologisk kompensation med kommunperspektiv

I januari 2018 startade det transdisciplinära forskningsprojektet MuniComp (*Ekologisk kompensation som styrmedel – ett kommunperspektiv*) som löper över åren 2018-2020 och är finansierat av Naturvårdsverket. Prof. Ingemar Jönsson, Högskolan Kristianstad är projektledare och övriga deltagare kommer från Anthesis Enveco AB, EnviroEconomics Sweden, IVL Svenska Miljöinstitutet, Enetjärn Natur AB, Tyréns AB, Lomma Kommun, Helsingborgs kommun samt Kommunförbundet Skåne. Projektets syfte är att ge kunskap och förslag på riktlinjer för användning av ekologisk kompensation i Sverige med fokus på kommunerna.

Tanken med ekologisk kompensation är att gottgöra skada på naturvärden som exploatering ofta innebär. Det finns dock många utmaningar att jobba med ekologisk kompensation i praktiken. MuniComp kommer därför samla information både från kommundienstpersoner, politiker, allmänhet och andra aktörer för att skaffa sig en bättre bild.

Frågeställningarna som driver projektet är:

- Hur kan ekologisk kompensation formuleras och praktiseras i ett kommunalt perspektiv?
- Hur kan ekologisk kompensation bli ett mer accepterat styrmedel? Vilken betydelse har flexibilitet i typen av gottgörelse?
- Hur kan ekologisk kompensation användas i praktiken utan att göra avkall på skadelindringshierarkin, dvs.

att alltid först undvika, minimera respektive återställa skador?

- Hur har ekologisk kompensation använts i kommunerna och vilka lärdomar kan dras?

Betänkandet "Ekologisk kompensation", SOU 2017:34, är just nu ute på remiss fram till 4 oktober 2018. Åtgärdsförslagen i betänkandet handlar om att utveckla gällande lagstiftning i bland annat miljöbalken och PBL, införa försöksverksamhet med kompensationspooler (skapade naturvärden tillgängliga för kompensation) samt höja kunskapsnivån och användandet av ekologisk kompensation. MuniComps frågeställningar är framtagna för att fylla

Deltagare vid MuniComps kickoff i Helsingborg den 26-27 februari 2018. Från vänster: Scott Cole (EnviroEconomics Sweden), Fredrik Bengtsson (Helsingborgs stad), Helena Björn (Lomma kommun), Henrik Scharin (Anthesis Enveco), Frida Franzén (Tyréns), Ingemar Jönsson (Högskolan Kristianstad), Johanna Ersborg (Enetjärn Natur AB), Erik Lindblom (IVL Svenska Miljöinstitutet), Therese Jephson, (Kommunförbundet Skåne), Tore Söderqvist (Anthesis Enveco). Ej närvarande projektmedlemmar: Linus Hasselström (Anthesis Enveco), Anna Mellin (IVL Svenska Miljöinstitutet AB).

Nyhetsbrev 1 - juni 2018

luckan mellan behovet av ekologisk kompensation och den brist på kunskap, riktlinjer och lagstöd som kommunerna har för att kunna arbeta med kompensation.

Forskningsprojektet har fem arbetspaket. I det **första arbetspaketet** analyseras olika typer av kompensationssystem med avseende på kostnadseffektivitet, flexibilitet, politisk acceptans och lagstöd. Beroende på naturmiljö så styr olika lagarstiftningar vid exploatering, och avgränsningen för analysen är därför ett viktigt första steg.

Arbetspaket två ska utvärdera hur man skapar social acceptans för ekologisk kompensation och vilken betydelse flexibilitet har i valet av naturvärde vid kompensationen. Till hösten kommer det att sändas ut en enkät till allmänheten och intervjuer av tjänstepersoner kommer att genomföras. Paket ett och två ska sedan ligga till grund för **arbetspaket tre** som ska undersöka hur ekologisk kompensation kan kombineras med skadelindringshierarkin på ett bra sätt.

Arbetspaket fyra ska analysera lärdomar utifrån användning av kompensation i kommuner, och information har börjat samlas in från Helsingborgs och Lomma kommun. Analysen kommer dels att titta på de modeller och arbetsätt för kompensation som tillämpas, och dels undersöka de exploateringsfall och detaljplaner där kompensation har använts.

Arbetspaket fem kommer att summera slutsatserna från projektets olika delar och komma med rekommendationer om hur ekologisk kompensation kan användas

inom den kommunala verksamheten. Detta kommer att ske i slutet av 2020.

Den 7 maj genomfördes det första mötet med MuniComps referensgrupp på Naturvårdsverket i Stockholm.

I referensgruppen ingår:

- Bob Unsworth, Industrial Economics (USA), miljöekonom.
- Graham Tucker, Biodiversity program vid IEEP (Storbritannien), ekolog.
- Fabien Quetiér, Biotope Consulting (Frankrike), ekolog.
- Anders Enetjärn, Enetjärn Natur AB, ekolog.
- Annelie Johansson, Länsstyrelsen Skåne, chef miljöavdelningen.
- Ulrika Åkerlund, Boverket, landskapsarkitekt.
- Linnea Widing, Svalövs kommun, plan- och byggchef.
- Per Blomberg, Kristianstads kommun, planeringsarkitekt och biolog.
- Åsa Wisén, Naturvårdsverket, samhällsplanering.

De tre utländska deltagarna i referensgruppen bidrar med stor erfarenhet av ekologisk kompensation och ett internationellt perspektiv. I Sverige är Anders Enetjärn en av de mest erfarna inom detta område. Hela MuniComps projektgrupp deltog i referensgruppmötet. Olika frågeställningar kring ekologisk kompensation diskuterades, med speciellt fokus på värderingsaspekter, acceptans för kompensation, och mätning av utfallet av kompensation. Möten med referensgruppen planeras hållas en gång varje år.

Möte till hösten med kommuninbjudan

Den 22-23 oktober möts projektgruppen i Skåne för uppföljning. Den 23 oktober ges en utbildningsdag om ekologisk kompensation med kommuntjänste-

Nyhetsbrev 1 - juni 2018

personer som främsta målgrupp. Deltagarna kommer denna dag också få möjlighet att ge input till och samverka med projektet. Inbjudan kommer på Kommunförbundet Skånes hemsida.

Andra händelser under våren 2018 relaterade till ekologisk kompensation och ekosystemtjänster

MuniComp har starka beröringspunkter med projektet *Ekologisk kompensation i Skåne*, finansierat av Region Skånes miljöfond, som Kommunförbundet Skåne påbörjat. Projekt målen är att sprida kunskap om ekologiska kompensationsmetoder och ekosystemtjänster till tjänstepersoner inom Skånes kommuner, samt utreda möjligheterna och ge förslag på hur/om det går att skapa regionala kompensationspooler. De värden som skapas i pooler kan kompensera för värden som går förlorade vid en exploatering.

På den första nätverksträffen presenterade projektledaren för MuniComp projektet och bjöd in kommunerna att lämna synpunkter och samarbeta. Förmiddagen fokuserade sedan på erfarenhetsutbyte genom inspiration och exempel från pågående/genomförda kommunala projekt angående ekosystemtjänster och ekologisk kompensation och vilka de typiska utmaningarna är. På eftermiddagen arrangerade Länsstyrelsen Skåne en workshop med målet att få in synpunkter från kommunerna om innehållet i en kommande guide om ekosystemtjänster i planprocessen. Denna guide ska kunna användas av kommunala och länsstyrelsehandläggare i beslutsprocesser. Dagen före nätverksträffen arrangerades

ett webseminarium av Enetjärn Natur AB om lagstiftning kring ekologisk kompensation.

<https://kfsk.se/foublogg/samhallsutveckling/natverkstraff-ekosystemtjanster-och-ekologisk-kompensation-kommunal-planering/>

På gång från Länsstyrelsen Skåne är en regional handlingsplan för grön infrastruktur som ska vara klar hösten 2018.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/stat-och-kommun/samhallsbyggnad/infrastruktur/g-ron-infrastruktur.html>

Vidare så har *Regional kustsamverkan* startats upp, initierat av Länsstyrelserna i Skåne och Halland, Statens geotekniska institut och Statens geologiska undersökning. Kommuner i Skåne och Hallands län kommer sannolikt att bli starkt påverkade av stigande hav, översvämningar och erosion vid kommande klimatförändringar. Identifiering av långsiktigt hållbara lösningar att hantera utmaningarna behövs därför och ett förslag till Regional kustsamverkan har lagts fram.

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c84402715538/1527598010533/regionalakustsamverkan.pdf>

Regionala och lokala klimatutmaningar gällande Skånes hav och vatten var också temat för Skånsk landskapsdag 2018.

<https://kfsk.se/foublogg/samhallsutveckling/skanssk-landskapsdag/>

Kommunikationsansvarig för MuniComp och Ekologisk kompensation i Skåne är Kommunförbundet Skåne genom Marja Boström, Strateg FoU
marja.bostrom@kfsk.se, 0728-854755
www.kfsk.se